

Дэлгүүр: ажамидарха арга бэдэрхэ

ОРОЛДОЛГЫН ЗЭРГЭЭР АМЖАЛТА

— Миний даадаг Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническ мэргэжлэтэд БАМ-ай харгыг эгээл хүшэр хүндэ участогые дааж абаад харууна. Бидэ түмэр замтай Куверна станицаа, Ангоя станиц хүртэтэр 180 километр харгы заабаарилдаг. Рельсүүдые, шпалануудые һыгзон табилдаг. Манай уастог тэрэ Байгалай Байгалай өрөөнүүдэй гайхамжар тоннельнууд оршоно. Тоннельнууд һайнаар харууна. Ладжаа зэргэтэй. Сэхэнь хэлэхэдэ, бидэ ашаа тэһэн, хүн зоние һуулганан локомотивуудые минутынчы туршада минин байлгангүйгөөр ябуулха хэргэе хүсэд хангаха ёһотойбди. Тинимэ шанга эрилтэ манай дистанциин хүдэлмэришэдэй, инженерүүдэй урда табигтана. Табигдахышэ зэргэтэй. Манай коллектив ялалта оролдог, хаба шадалаа сүм ажал хэрэгтэ зорюулна, гэжэ Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин начальник В. П. Мухаров хэлэнэ.

— Хүдэлмэришэдэй ажал хэрэгтэ ехэ юмэн лудадана. Һайнаар хүдэлмэришэд коллективүүд һара бүри салын хүлээгэ абаха арга шадалтай. Манай Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин хүдэлмэришэд байгша оной дүрбэн һарын дааринаа гадуур 570 мянган түхэрэйг сээр олоо оруула юм. Эндэ Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин хүдэлмэришэд оруулан хубита ехэ бии. — гэжэ Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин профессора В. В. Исаков хэлэнэ.

Сагнай хүшэр хүндэ гээд минин һуунгүй ажалланан коллективүүд амжалта туйлаан, олоной дундаа онсо шалгарна. Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин коллектив дотор олон юм ааб даа. Байгалай хэдэнууд шадар саһан хээр ороно, түмэр замтаа бэрхээр хэрэгтэ зорюулна. Тус амжалт хүдэлмэришэд инженерүүд түмэр харгыгаа хоолоо ариг сээр байлгаша, ашаатай локомотивууды ябуулха хэрэгтэ хубитана оруула.

Түмэр харгы заабаарилдаг арбан бригада энэ дистанци бии. Бригадын коллективүүд 16—18 километр участогыдые дааж абаад, хушан рельсүүдые, шпалануудые һалгадэг, разьезд, станиц шадар харгынууды сээрээр, аюулгүйгөөр байлгаша гэжэ эрхэлдэг, энэ хараа зорилгоуулаа бөөлүүлжэ шадалдаша.

Ю. Н. Дмитриев, А. В. Кудин, М. В. Ефремов болон бусад хүдэлмэришэд бригадануудай хүдэлмэришэд түмэр харгын хушарһан, гантаһан рельсүүдые, үмхирхөн шпалануудые саг дари хэлэжэ, түмэр харгыгаа һайнаар харууна. Энэ дээрэ дурдаһалдан бригадануудай харууналар харгыгаар ашаатай локомотивүүд часай туршада 70—80. заримдаа 90 километр түргэне гүйлгэлдэг байха юм. Түмэр харгы заабаарилдаг ашаат хушан харгыгаар харуулдаг хүн үгы. Буталаад оролдоно, хаба шадалаа сүм ажал хэрэгтэ зорюулна.

— Манай түмэр замтай дистанциин арбан бригадын дунда муугаар хүдэлдэг хүн

рөг. Тээд бидэ туйлаһанаараа һанатаа амараад хушха ёһотойбди. Эрилтэе улам шангалхака, хаба шадалаа сүм ажал хэрэгтэ зорюулха болонолди даа. — гэжэ түмэр замтай Северо-байкальскын дистанциин начальник В. П. Мухаров хэлэнэ.

Хэнойшые мэдһээр, мүнөө хаа хаанагүй хүндэ хүшэр байдал тохьолдоной. Хэдэн һараараа мунгэ абахагүй ябалал заханаа ушарна. Хойто-Байгалай түмэр замтаа һара бүри шахуу һарынгаа салын хүлгэ абаха.

— Хүдэлмэришэдэй ажал хэрэгтэ ехэ юмэн лудадана. Һайнаар хүдэлмэришэд коллективүүд һара бүри салын хүлээгэ абаха арга шадалтай. Манай Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин хүдэлмэришэд байгша оной дүрбэн һарын дааринаа гадуур 570 мянган түхэрэйг сээр олоо оруула юм. Эндэ Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин хүдэлмэришэд оруулан хубита ехэ бии. — гэжэ Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин профессора В. В. Исаков хэлэнэ.

Сагнай хүшэр хүндэ гээд минин һуунгүй ажалланан коллективүүд амжалта туйлаан, олоной дундаа онсо шалгарна. Северо-байкальскын түмэр замтай дистанциин коллектив дотор олон юм ааб даа. Байгалай хэдэнууд шадар саһан хээр ороно, түмэр замтаа бэрхээр хэрэгтэ зорюулна. Тус амжалт хүдэлмэришэд инженерүүд түмэр харгыгаа хоолоо ариг сээр байлгаша, ашаатай локомотивууды ябуулха хэрэгтэ хубитана оруула.

Түмэр харгы заабаарилдаг арбан бригада энэ дистанци бии. Бригадын коллективүүд 16—18 километр участогыдые дааж абаад, хушан рельсүүдые, шпалануудые һалгадэг, разьезд, станиц шадар харгынууды сээрээр, аюулгүйгөөр байлгаша гэжэ эрхэлдэг, энэ хараа зорилгоуулаа бөөлүүлжэ шадалдаша.

Ю. Н. Дмитриев, А. В. Кудин, М. В. Ефремов болон бусад хүдэлмэришэд бригадануудай хүдэлмэришэд түмэр харгын хушарһан, гантаһан рельсүүдые, үмхирхөн шпалануудые саг дари хэлэжэ, түмэр харгыгаа һайнаар харууна. Энэ дээрэ дурдаһалдан бригадануудай харууналар харгыгаар ашаатай локомотивүүд часай туршада 70—80. заримдаа 90 километр түргэне гүйлгэлдэг байха юм. Түмэр харгы заабаарилдаг ашаат хушан харгыгаар харуулдаг хүн үгы. Буталаад оролдоно, хаба шадалаа сүм ажал хэрэгтэ зорюулна.

— Манай түмэр замтай дистанциин арбан бригадын дунда муугаар хүдэлдэг хүн

циин коллектив дотор олон юм ааб даа. Байгалай хэдэнууд шадар саһан хээр ороно, түмэр замтаа бэрхээр хэрэгтэ зорюулна. Тус амжалт хүдэлмэришэд инженерүүд түмэр харгыгаа хоолоо ариг сээр байлгаша, ашаатай локомотивууды ябуулха хэрэгтэ хубитана оруула.

Түмэр харгы заабаарилдаг арбан бригада энэ дистанци бии. Бригадын коллективүүд 16—18 километр участогыдые дааж абаад, хушан рельсүүдые, шпалануудые һалгадэг, разьезд, станиц шадар харгынууды сээрээр, аюулгүйгөөр байлгаша гэжэ эрхэлдэг, энэ хараа зорилгоуулаа бөөлүүлжэ шадалдаша.

Ю. Н. Дмитриев, А. В. Кудин, М. В. Ефремов болон бусад хүдэлмэришэд бригадануудай хүдэлмэришэд түмэр харгын хушарһан, гантаһан рельсүүдые, үмхирхөн шпалануудые саг дари хэлэжэ, түмэр харгыгаа һайнаар харууна. Энэ дээрэ дурдаһалдан бригадануудай харууналар харгыгаар ашаатай локомотивүүд часай туршада 70—80. заримдаа 90 километр түргэне гүйлгэлдэг байха юм. Түмэр харгы заабаарилдаг ашаат хушан харгыгаар харуулдаг хүн үгы. Буталаад оролдоно, хаба шадалаа сүм ажал хэрэгтэ зорюулна.

— Манай түмэр замтай дистанциин арбан бригадын дунда муугаар хүдэлдэг хүн

циин коллектив дотор олон юм ааб даа. Байгалай хэдэнууд шадар саһан хээр ороно, түмэр замтаа бэрхээр хэрэгтэ зорюулна. Тус амжалт хүдэлмэришэд инженерүүд түмэр харгыгаа хоолоо ариг сээр байлгаша, ашаатай локомотивууды ябуулха хэрэгтэ хубитана оруула.

Түмэр харгы заабаарилдаг арбан бригада энэ дистанци бии. Бригадын коллективүүд 16—18 километр участогыдые дааж абаад, хушан рельсүүдые, шпалануудые һалгадэг, разьезд, станиц шадар харгынууды сээрээр, аюулгүйгөөр байлгаша гэжэ эрхэлдэг, энэ хараа зорилгоуулаа бөөлүүлжэ шадалдаша.

Ю. Н. Дмитриев, А. В. Кудин, М. В. Ефремов болон бусад хүдэлмэришэд бригадануудай хүдэлмэришэд түмэр харгын хушарһан, гантаһан рельсүүдые, үмхирхөн шпалануудые саг дари хэлэжэ, түмэр харгыгаа һайнаар харууна. Энэ дээрэ дурдаһалдан бригадануудай харууналар харгыгаар ашаатай локомотивүүд часай туршада 70—80. заримдаа 90 километр түргэне гүйлгэлдэг байха юм. Түмэр харгы заабаарилдаг ашаат хушан харгыгаар харуулдаг хүн үгы. Буталаад оролдоно, хаба шадалаа сүм ажал хэрэгтэ зорюулна.

— Манай түмэр замтай дистанциин арбан бригадын дунда муугаар хүдэлдэг хүн

циин коллектив дотор олон юм ааб даа. Байгалай хэдэнууд шадар саһан хээр ороно, түмэр замтаа бэрхээр хэрэгтэ зорюулна. Тус амжалт хүдэлмэришэд инженерүүд түмэр харгыгаа хоолоо ариг сээр байлгаша, ашаатай локомотивууды ябуулха хэрэгтэ хубитана оруула.

Түмэр харгы заабаарилдаг арбан бригада энэ дистанци бии. Бригадын коллективүүд 16—18 километр участогыдые дааж абаад, хушан рельсүүдые, шпалануудые һалгадэг, разьезд, станиц шадар харгынууды сээрээр, аюулгүйгөөр байлгаша гэжэ эрхэлдэг, энэ хараа зорилгоуулаа бөөлүүлжэ шадалдаша.

Ю. Н. Дмитриев, А. В. Кудин, М. В. Ефремов болон бусад хүдэлмэришэд бригадануудай хүдэлмэришэд түмэр харгын хушарһан, гантаһан рельсүүдые, үмхирхөн шпалануудые саг дари хэлэжэ, түмэр харгыгаа һайнаар харууна. Энэ дээрэ дурдаһалдан бригадануудай харууналар харгыгаар ашаатай локомотивүүд часай туршада 70—80. заримдаа 90 километр түргэне гүйлгэлдэг байха юм. Түмэр харгы заабаарилдаг ашаат хушан харгыгаар харуулдаг хүн үгы. Буталаад оролдоно, хаба шадалаа сүм ажал хэрэгтэ зорюулна.

2. ООЛОН АРБАН ДЭГЭЛЭЙ ЦЕХ

Манай Забайкальскын эрхэ байдалда иланганга үбэлэй хүйтэнэй үедэ бүхэни үдэрөө газаа, хээрэ акалаа хэлэг механизаторнууд, малшад болон модо бөдөлдөгшэдэ дулаан хубсаһан яаха аргагүй хэрэгтэй ааб даа. Хүгжэлтын зогсоһонон үе сагта, хубсаһа хушарай хялдахан сөнэй, салын хүлэнэй һаадгүйгөөр түлэгдэдэг байхада, энэ тэрэ юмэ худалдажа абаха гэшэ байа хушар байгаагүй. Харин мүнөө юмэнэй үнэ сүхүүдэй үдэр бүхэндэ шахуу дээрлэхэдэй, хүдэлмэришэдэй баһан хэжэһэй салын хүлгээ дүрбэ табя һара соо абаха шадаргүйн хубсаһа хунар худалдажа абаха гэшэ олоо орбо лэр болоһонтой. Эдэ бүгдэе харада аһанан совхозой хүдэлмэришэд түхүү эдэ ажахи дээрэ хэрэгжэ, арбан оодон дэгэл өхө шинд хэлбэр аһанан байгаа. Энэ талаар тухай байра таһалгаджа үгтөө, тон хэрэгтэй, түхээрлэгүүд худалдан абтажа, тааруулан тохдогдоо. Энэ хэрэгтэ һайн мэлээ Александр Васильевич Михайлов бөдөл мостераар томилогдоно. Хонин һураг эрхилдэг совхоз хада арбан шүрбөөр байа илалдабагүй. Харин тэрэнэ нотог дээрэ эдэ ажахи аргагүй дээрэ хонидой арба ондоо тэһэн абаашаа элдүүлжэ багтай болоо. Ингэһээр тэдэнэ эндэ, нотагаа арһана элддэг болохо ёһотой.

Бишынэн энэ цех ингэжэ худалжэ ажиллан намтартай. Цехой коллектив ялалта дунда эрэгээр зуун оодон дэгэл өжө, худалдаанда эльгэнэ. Энэнь ажахыда аймагтар хэтуула нэмэри болохо үгэнэ. Бэлэн болгодоһон продукцияин ийн түрүүн малшадта, механизаторнуудта, олон хүлэгтэй түр бүлгээртэ, үлгэ һалга үймэгнэдтэ, ветерануудта хямдан сэнгээр худалдадаг. Үлгэ гарайн үлгэдэһэй баһан хэрэгжэжэ хэрэгтэ шадарга абаха үгэнэ. Уртһа таһалдаһан бөөлүүлжэ элддэг, худалдаанда табигдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

Совхозой директор ажахида өһөдөн пекарнигатай болохо гэжэ шиндэ һэнэ. Пекарниин тухай һайн баһаа түхээрэ шуулаа. Совхоз тэрэ дары пекарниин түхээрлэгүүдые тохдоно, пешингүүдые баржа эхилэ бөлэй. Уданышэ хангалта амтагай, хоншухан үнэртэй хилэмэһэн. Нитын элэс хоол бэлдэдэг газарта хилэмэһэн эльгэдэй, үлгэһэн нотагай ондоо худалдагдана.

«ХҮНҮҮДТЭ ҺАЙН ЮУМЭ ХЭХЭ ГЭБЭЯН»

Дэлгүүрэй экономикын эрхэ байдалда Бшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой хүдэлмэришэдэй имар бодото хэмжээүүдые ажага байһан тухай «Хүнүүдтэ һайн юумэ хэхэ гэбэл» гэлэн гаршатай материал түүрүшын хуби һаяхан томилогдоһон байгаа. Статистик хөёрхон луби—таһан ахаралда.

3. ТЭЭРМЭ АШАТЛАГДАЖА ЗАХАЛБА

Өөрүн тээрмэгүй ажахида байдальны утаа орбо болоно. Ороһонгоо гурил болохо гэхэдэ, аймагтар олон тухашуруу шиндхэрхээр асуудалнууд гаржа эрэнэ. Эндэ гэлсэ юрын хүдэлмэришэд шадар тохдор асарна бшэ, харин энэ нотагай бүхэ ажагаһууштаа, мун совхоздо түгд болохо байна ха юм. Абаад үзэ даа, гурбан мээршэз гү, айн даа, хорин мээршэз ороһоо гурил болгомо татаһын тула транспорт хэрэгтэй бшүү. Мүнөө сагта автомашнаа хэрэгжээдэ, аймагтар ехэ мунгэ түлээх ушартай болоно. Транспорт үнэртэй болохо, хүн бүхэн тэрэни хэрэгжээ шадаргүй байна. Тээрмэ дээрэ бөһөл олон тээрмэ бэрхшээлүүд ушарна. Энэ нотагай тээрмэгүй байхада, «Рассвет» колхозой тээрмэд ороһонгоо гурил болгодо байгаа. Эндхэ тээрмэһэн Ф. Григорьевой урдан олоо һүгдэн дохио багтай болодо һэн. Шоо үлгүүжэ, гуйма тайжа байгад хэрэгтэ бүтээдэг байгаа бшүү.

Совхозой директор Л. С. Бальдуров Охин-Булаг дээр өһөдөн тээрмэ баржа хэрэгтэ шиндхэрхэ абаа. Леонид Сыдович аһанан шиндхэрхэ хэрэг дээрэнь заатагуй бөөлүүжэ шадарга шадаргай хүдэлмэришэд болоно. Тэрэ нотагайгаа зоной ажахигаа хүдэлмэришэдтэй түлөө оролдоно гаралда юм.

Тээрмэ баржа, түхээрлэгүүдыень тохдохо хэрэгтэ «Культур» бүлгэмэй директор Дыдыкова Евгения Шагдаровнада — Улаан-Үдэ хотын «Янтар» магазиннай директор.

Евгения Валентиновна Васильевнада — акционерэ «Буртубуорт» бүлгэмэй складые дааһа.

Нитын эдэс хөөлөе эхилдэхэ талаар габыятай байһангай ба олон жэлдэ ажал хэрэгтэ аһанан шиндхэрхэ хэрэгтэ эрхэлдэг хүдэлмэришэдэй түлөө оролдоно гэхэдэ.

Вашпилова Надежда Федоровнада — акционерэ

Улын городской комбинатай үйлдэһэни дааһа Галина Ивановна Филатовнада «Буряад Республикын хангалтын албайа хүдэлмэришэд» гэлэн хүндэ нэрэ зэргэ олодогдо.

Хүн зоние ажахуудай талаар халгалтын талаар габыятай байһангай, профессор орталуудта олон жэлдэ туршада ажалланайн, түлөө нотагай промышленностин ба коммунально-ажанан хуудалай предпритиинудай хүдэлмэришэд профессора республиканска комитэдэй түрүүлгэһэ Трофим Бутуевич

Баргашановта «Буряад Республикын хангалтын албайа хүдэлмэришэд» гэлэн хүндэ нэрэ зэргэ олодогдо.

Ажахуудай ажахи аһанан талаар габыятай байһангай ба олон жэлдэ туршада оролдоно ажалланайн ажалланайн районин боллоо. Тунг болохо талаар ажахи аһанан притиин начальни Иванова Неведита Филатовнада «Буряад Республикын хангалтын албайа хүдэлмэришэд» гэлэн хүндэ нэрэ зэргэ эрхэлдэг.

Хүн зоние ажахуудай талаар халгалтын талаар габыятай байһангай, профессор орталуудта олон жэлдэ туршада ажалланайн, түлөө нотагай промышленностин ба коммунально-ажанан хуудалай предпритиинудай хүдэлмэришэд профессора республиканска комитэдэй түрүүлгэһэ Трофим Бутуевич

Баргашановта «Буряад Республикын хангалтын албайа хүдэлмэришэд» гэлэн хүндэ нэрэ зэргэ олодогдо.

Ажахуудай ажахи аһанан талаар габыятай байһангай ба олон жэлдэ туршада оролдоно ажалланайн ажалланайн районин боллоо. Тунг болохо талаар ажахи аһанан притиин начальни Иванова Неведита Филатовнада «Буряад Республикын хангалтын албайа хүдэлмэришэд» гэлэн хүндэ нэрэ зэргэ эрхэлдэг.

Хүн зоние ажахуудай талаар халгалтын талаар габыятай байһангай, профессор орталуудта олон жэлдэ туршада ажалланайн, түлөө нотагай промышленностин ба коммунально-ажанан хуудалай предпритиинудай хүдэлмэришэд профессора республиканска комитэдэй түрүүлгэһэ Трофим Бутуевич

Баргашановта «Буряад Республикын хангалтын албайа хүдэлмэришэд» гэлэн хүндэ нэрэ зэргэ олодогдо.

Ажахуудай ажахи аһанан талаар габыятай байһангай ба олон жэлдэ туршада оролдоно ажалланайн ажалланайн районин боллоо. Тунг болохо талаар ажахи аһанан притиин начальни Иванова Неведита Филатовнада «Буряад Республикын хангалтын албайа хүдэлмэришэд» гэлэн хүндэ нэрэ зэргэ эрхэлдэг.

Хүн зоние ажахуудай талаар халгалтын талаар габыятай байһангай, профессор орталуудта олон жэлдэ туршада ажалланайн, түлөө нотагай промышленностин ба коммунально-ажанан хуудалай предпритиинудай хүдэлмэришэд профессора республиканска комитэдэй түрүүлгэһэ Трофим Бутуевич

эхэл түргэнөөр бөөлүүлгээдэ. Мүнөө энэ шуулаа барилган ашаргаджа, тухашаажа, совхозой хүдэлмэришэд һанаагаа амараа.

4. ӨӨБЭДН ПЕКАРНИ АШАТТАЙ

Хабарай тарилгын үедэ, тээрмэ бөһөлхө, ургаса хурааха кампаниинудай үедэ ажахи полселей станууд дээрэ нитын эдэс хоол бэлдэдэг, шанадаг ашартай юм. Хонидой ноһоо хайшалаа хайруулсалагатай хаа соо хайруулан пункт дээрэ хайруулан эдэс хоол бэлдэдэг. Продуктуудые өөлгөө үлгэдэһэндэ совхоздо илхан, хэргабжа, ороһондой элсэн байа юм бээ. Гансал хилэмэһэн асуудал хүшэрлэнэ шин

Бата-Далай Очировой түрээхөөр 120 жэлэй ойдо

ЭСЭГЫМНИ ХУРЯАНГЫ НАМТАР

Ага нутагтаа гарахан, урда хараха түрүү эрдэмтэй хүнүүдэй нэгэн, нийтэн, гүрэнэй элэнт ажал ябуулагша абахан Бата-Далай Очировой түрээхөөр 120 жэлэй ойе энэ оной июнь нарада бурсад угсаатан тэмдэглэхэе байна. Энэ ушараар дашрамдуулан «Бурсад үнэн» нийоний нурнуудта түрэй арадайн...

Сэхьтэн дурдхалтан юм. Тэрэ хүшэн бүхы юмээе ашаалад, малад тулгад оролдогтоо гаргажа, маншалаа шуула гаргаашье наа, тэрэ үедэ суугай бодуул алдартай 60 тухай Цыбэгтай болон Сахиа Цыбэгтай «Манарнай» дотлоогоо дилдэж, волюте болохоор дилдэжэ бэлэй. Тэрэ суглаа хүтэлжэ байган Базар Намдаг ноён зарим удамаршадта сохуулаад, араг амиды голтой Монгол руу тэрбэлжэ гарахаар бусуугай юм, гэжэ Цыденов Цырендоржо гэжэ 62-той үбэнэй үгтэйшүүдэ бэлэй. 1905—1908 онуудта Агын хууринда угытэйшүүдэ тунхала урхаламжын бүтэмж ба кооператива бүтэмж дэгүүдэ эмхидхэн байна. Малай таргалдаа, кооперативта оруулаар улслага угоод, кооперативнаа эзлээр эд бид абадаг болоо хэн ха. Тингээ Саидан ноёноо түрсын мүнэг абаха болжо, амтраа хамд гэжэ тэрэ үеын зон хөөрлэ, дэгдэ бэлэй.

Ага найман эсэгын арад зонхо түлөөлэгшэ болжо, Очирой Бата-Далай Петербург хотын суглаанда ошон юм. Байн үгтэйшүүдэ үнэлдэ болотты, бага эхэршье наань, тарла, хартааба таригты, таяа шубуу болон хайт тэжэгтэй гэдэг байгаа. «Үгтэйшүүдэ олооно хүүгэдэйгээ хоолой тэжээх арга мурьемай аадаг гэжэ хэн ха. Наа дүрээд, байхадань, «Бурсадтай наран» унаа гэлсэдэг хэн, гэжэ Согто-Хангай 82-той Ширатон Залай үбэн намда хөөрөөш хэн.

Кооперативна бүтэмдэ байн дурараа пай түлөө олоог хэн. Пайн тухээ 2 түрхүн 90 мүнэгэ байгаа. Түрхүн 12 үбэ иргэдээ, үгтэйшүүдэ 180 түшүүдэй болохоодо, бүтэмжэй түрүүлэгшээр Павел Мурзиниче оломо хунгаа хэн Сахиа Цыбэгэй 3 түрхүн байгаа. Центросоюза хубитала оруулаа хэмдэн.

Тинхэдэ 40 мянган хүнэй иргэнийн хэ, бүрүүлэгшэ байган наа. Бата-Далай үгсхэлээр хүдөө нутагуудаар эхин шатын 16 хуруулин, Агада 4 классай училишын нээгдэн юм. Хуруулин асвудад шиндэхэ суглаандан бй байлалан хүмбй, гэжэ 76 найтаг Гомбын Борлой үбжээтэй баһал намда хөөрөө хэн.

Дэлгэрэй бүлгөө гаража, Хойто-Агын бүлэгтэ хамжаанайнгаа хойто хүнийн наа барахан юм. Нутагтаа байгаа наань, аюулгүй байжа болохо хэн ааб даа. Тинхэдэ зарим зон манай абые айхараар шөө үздэг, шобто болохоон юм гэлсэдэг. Бурхан шажанда эсэргүү үйлэ түгээшөө, ород мангадтай холбоотой, буруу номтой, бузар хүн бин болобо гэдэг байгаа.

1913 оной зун зүрөө зарим зоной хараат хардалгаар наа бараа. Табтаанай үбөрэй ганса гэр айда хүрөө, ганса үнэлэн арга хүнэй архи уугаад, саашаа ошохоодо, Улаа Ринчин гэжэ хүн хулан ташуураара тархичень сохио унагаага хэлэ догуур зон хэлсэдэг хэн, бүтэршөөд, хэбтэхэнь, амийн сахиулын хэбтэрэй ябахан Хойто-Агын Ута Ринчин гэжэ алдартай хүн. Мин Хойто-Агын бүлэгэй байган Нингидэй Цыренгүшэд эхлэр хүшөөлжэ, хүн зоние ойрон хүрүүгээгүй юм, гэжэ үнөөхи Залай үбэн зоний хэлэнь дуулаанаа хөөрөө бэлэй.

Мини эгшэ Батадалайн Лыгмына гэжэ намда илгээ хөөрөөд хэн: «Абамин холын гуродхоо эрхэдээ, хайрсагаар дүүрэн номуудэ асардаг хэн. Тинхэдэн эхмийн «Хүүгэдтэ нэгэ-нэгэ конфета асархагүй, номуудэ асаршье», гэхэд дла. Абамин урдаанаа: «Хэр эргэ хубитай аад, арадай элэр эдихэм гэшнэй? Эдэ но...

Бутит-Халда БАТОДАЛАЕВА, эрдэм бурласдай ветеран.

Бн. Батадалайн Бутит-Халда, эсэгынгээ наа барахада, эсэгынгээ хэлэи соо үлээн байлал. Адамийн 1913 оной июлинь 15-да гэгдэжэ, он хойто үбэнэй түрээхэй байн хэб. Гурбатайдан эхмийн түрэмдэо бусад, Хойто-Агын Сампилэй Саидан гэжэ үгтэйшүүдэй хүнүүдэй болохо юм. Абамин нүшээ хээр-халгаанан ном сарыншье эхмийн хэнийшье зүбшөөлгүгээр галдархэе хэн. Тингээ энэ минш мэдэхэ юмзайн тон хомор байган тула түрөөн, үлээн тэнгэ Нийхараа нутагтайн тэгшлөө хурагшалаа, бэхишье абаанаа ба некрологоншье ойлгоно гэдэгтэ холдо болжо, эсэгынгээ хураангы намтары бэсрээб.

Мини түрлэн эсэгэ Очирой Бата-Далай гэшнэ 1874 оной мартын 20-до «Гомбожаб Цыбикновхэй тэбэр арба наараа дүү юм хэн», гэжэ Цыбикновхэй намган Бешин арай хэлэ хэн Агын отогой захиргаанай Дэлгэрэй бүлэгэй Жабархаа нутагта (мүнөөнэй Согто-Хангай хуруулин) Цыренпилэй Очир гэжэ үгтэйшүүдэй малайшай бүлэе түрээ.

Цыренпилэй гэшнэ нутагтайн ном Андай гэжэ нэрлэдэг хэн ха. Эхэнэй Эмгэзэй Эрдэнин эхэ басаган байган. Андай Очиртон хоёр хубуугай, хоёр басагатай болохо юм. Бага хубуун бага басаган хоёршье залуугар гэгдэлэн байгаа. Эхмийн нөөр үблэжэ, хуруулин иодэтэй болохо аад, удангүй наа барахан. Очир хоёрдохой (Хойто) намга Худалтэнь (Жамсаранай Цыбэгэй) гэшнэ асарган аад, удангүй гэгдэлэн үблөө, үрөөтэй бэсрэй болохо байгаа. Эхэ хубуун бага басаган гэжэ эхэ хубуун бага басаган моринод хундалдажа яваад, үбшэ сибыха болоод бэшэ элдэб ажал хэжэ, эхэ эсэгынгээ хоолой тэжээдэг хэн хэн ха. Эхэ басаганшын, нутагтай Дамдинчиренэй Наранай Болодой хүлгэи эхмийн гэшнэ, нэршье мэдэнгүйб.

Бата-Далайе бага наһандань Цыбикнов гэжэ абаган ороод, мангол бэсгэтэ хуруугаад, Агын приходоко училишын гэжэ 3 классай олоо хуруулин дүүрүүлэе. Очир хэлдэ бэрхэ, хубалган ухаатай байлалдаа Петр Александрович Бадамсвантай зараса — оринуулагшын боложо яваад, Шотын приходоко училишда залуу хуруулигаар жэл тухай худалөө. Багшалжа олонон олохоо Агын дасанай масада үргэлээр ошон 21 эр буруу худалдажа абаад, тэжээжэ таргалуулаад, тэдэнгээ худалдажа, олонон нэгэ тулга түүлмаг хашаран мүнгэ аовада асарга, бэлэгтэ хэн ха. Эсэгтэй гэрэ мүнхэнэ элдэ жэ үршнүй, наа баража, хойто хэ дүү хубуун хоёршье тэрэшиншье эдлэн байна. Дүү хубуун Мин гэшнэ хойто эхэнэй мүнхэнэ абажа, Дашын Цыденой Аринтай хамта Түбэд. Эндэ хэ аяншалжа ошоод, Петербургдаа гэртэ хүржэ эрхэн аад, халуун хөжөгтэй үблэжэ, гэгдэлэн байгаа.

Шотын гимназида хуража байхдаа, Агын буряадуудай худалдаа суглуулагдан ба Петр Бадамсвантай хуусөө ороод болгодожо байган багшадан нэгэн — Табтаанай Иволгай Дагбын Чимидтай танилсаад, 1898 ондо гэрлээн юм. Алынааа гэдэа нэсэ гэрэ залуу айлайн тогтоо хэн ха. Хойто эхмийн хатуу, харуу хүшэн байжа, Бата-Далайнаа намга илгада байгаа. Хубуунгээ гал тулолдөггүй, гэртэ эдэгээ хэдэг, эхэ бари хоёр галай үшэн тэ нэгэ тэбшнээ эдэгдэг, эхэнгээ хутагтын үзүүрээр этэжэ үгтэйшүү юм шэмхэлэн элэд, гаража ошоод хэн ха. Тэрэ үүдэ багсан Димидтэй зайналай хубсаа одоо, малаа харуулаан ажалладаг байжа. Нэгэртэ орой намга түбэн гэртэ юмэ өгөөжэ байхад гайрагша бэрхэдээ шубуун дилдээ тарха дүүлсүүдэй хүншье, эхэй оржо эрээд: «Удэн дунда дэн носоогод хууяла яахэ наһанайн!» гэжэ зэмэлээ, мүнхэтэй хүйтэн үлэ толгой урууны алдхан юм гэлсэдэг. Арбан долоодойгоо бууан бэршын аргагүй туража, шын шарийгаа адалхадань, нагаса абаган болохо Эрдэнин Гомбоэжэ, эхэнгээ хөөрөөд, үгүүдэ бэршнэн, нигээ асуулан байгаа: «Шн энэ эхэнгээ хайнаар үргэжэ шадха гүйш? Тэрэ асуудалдэн харуу хэлэнгүй, бархиршалан юм гэжэ. Тингээ тэрэ хүшөөе түрэмдэо бусад...

Хойто Намсараевэй нэржээтэ дунда хуруулида шэлэ, хэн нэржээтэ үнэн эхэ, дорноо уржага яба залуу үетэнь хүмүүжүүлэ хэрэгтэ бүхы хүсэл эрмэлзэлэ зориулын багшанар олоо юм. Роза Гармаева Тижтесее тэдэнгээ тоодо ороно. Роза Гармаевагай шаһнар эрдэм мэдэсээрэ, зялг заршамаараашье бусад сооноо онсо шалгард юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүй дүршлэлтэй багша Р. Г. Тижтесеева, С. БАЛДУЕВАН фото.

Номой таг

ЭХЭНЭРЭЙ СЭДХЭЛЭЙ ГҮН

Проозор бэшгэдэн «Там и было» гэжэн босолодо, нэр зун мянган хэлтэйгээр Москвагай «Республика» хэблэлээр барлагдахын. Элдэб гүрэнүүдэй эхэнэр уран зохиолшод бүтэлгээд сөгсөлбөртэ оруулагдашье булдаа нэгэ мидандан, нэргэ утанан дээрэ—эхэнэр хүнэй сэдхэлэй гүн харуулан домогтоо. Францинь Франсуаза Саган ба Сюзанна Пру, Италиһаа Наталья Гинзбург, Австриһаа Барбара Фришмут, Англиһаа Маргарет Дрэйал гэгшэд эхэнэр хүнэй хуби заяан, тэрэнэй сэдхэлэй байдал тухай хонирхолтойгоор, дэлгэрэнгитээр хөөрэнэ. Тэдэнэй зураглалан эхэ.

Т. АНДРЕЕВА, Н. КОСЕНКОВА, Москва хото.

ХЭЛХЭЭ ХОЛБОНИНЬ ҮРГЭДЭНЭ

1993 оноигтой асуудалда Россин Финляндий хойрой хоорондохи эд бараанай эршын хэмжээн үнэртэгшэ жэлдэ 40 гарган процентээр доршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

Эдэ хоёр оройн худалдаа наймаа эхилсэдэг экономическа харилсаанудан шынэ дүримүүдэ удаа дараалан дадажа байна гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглээ. Эгээл тингээ Финляндийн Президент Марти Ахтисари Россин эрхэдээ үршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

Эдэ хоёр оройн худалдаа наймаа эхилсэдэг экономическа харилсаанудан шынэ дүримүүдэ удаа дараалан дадажа байна гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглээ. Эгээл тингээ Финляндийн Президент Марти Ахтисари Россин эрхэдээ үршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

Тохорюугтын дунда хуруулин

70 жэлэй ойдо

ТҮҮХЭТЭЙБДИ

хэлэ, хуушан монгол бэшгээ заажа эмхлэн байна. Хойто жэлшье «Монгол орон зөөгоо, Тинхэдэ гэжэн хуруулин болж гэдэ, өрхөбод ябахан гэжэ, Ябанаһын хуруулин Эрдэнин Ринчин гэжэ хэн хуушан монгол хэлэ заагаа хэн. Харин 1924 ондо хуруулин гэжэ Хурлын урда бэлэ, Аалан-Добж гэжэ газарта тэблэжэ, 3 жэлэй хуруулин болобо. Энэ хуруулида Загарайн аймагай Шулуутайн Аюураа, Санжин Ангир, Ноатагай монголшо багша Ваашан Даша гэшэд үхн-бүлтэ ном заагаа, хуруулин. 1930 ондо хуруулин 4 классот болоо. Тинхэдэн Сдобоев Юндэн-Доржо, Иетров гэшэд багшаар худалдан байдаг. Эхэнэй хуруулида мэдэжэ уран зохиолоо Цэрен Шажинтай дүү—Цымбаг Шаржана 1934 он болоотор зааган байна. Тингээхэр байтэр 1934 ондо Хурлын хойто бөөдэ холхозой түб тогтоо, хуруулин байшан хойто бөөдэ табигдаа. Тэрэ үедэ нутагай айл-...

Хурлын ажил хуули жэлшүүдтэ яһала байа, уршатай ябан. Хуруулин энэ жэлэй манай хуруулида аймагай хуруулинудай директорууд, буряад хэлнэй багшанарай семинарууд үнэгэрээдөө. Идэондо эхин классуудай багшанарай район семинар үндэл хэмжээдэ, найнаар үнэгэрээдөө. Манай багша Дарима Доржисвна Дашанимаева багшанарай районно конкурсто 2-дон хури ээлээд, мүнөө республиканска конкурсе дабаахадэ болохоно. Хуруулинудай яһала ноин конкурсууд, үдэшнүүд үнэгэрээдэг болохоно. Эдэнишэ Мариа Пантелеевна Дашанимаева шадам бэрхээр хүтэлбэрлэдэг юм.

Июньн 18-да хуруулингаа 70 жэлэй ойе тэмдэглэхэнь. Тингээ энэ эхэ хуруулин манай хуруулин дүрээрэн бүхы зоние, элдэ худалдан багшанары багш ололоогтоо хайдгэртэ уринайди.

Д. ЛУНДУКОВА, багша.

Хочо Намсараевэй нэржээтэ дунда хуруулида шэлэ.

Хочо Намсараевэй нэржээтэ дунда хуруулида шэлэ, хэн нэржээтэ үнэн эхэ, дорноо уржага яба залуу үетэнь хүмүүжүүлэ хэрэгтэ бүхы хүсэл эрмэлзэлэ зориулын багшанар олоо юм. Роза Гармаева Тижтесее тэдэнгээ тоодо ороно. Роза Гармаевагай шаһнар эрдэм мэдэсээрэ, зялг заршамаараашье бусад сооноо онсо шалгард юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүй дүршлэлтэй багша Р. Г. Тижтесеева, С. БАЛДУЕВАН фото.

Номой таг

ЭХЭНЭРЭЙ СЭДХЭЛЭЙ ГҮН

Проозор бэшгэдэн «Там и было» гэжэн босолодо, нэр зун мянган хэлтэйгээр Москвагай «Республика» хэблэлээр барлагдахын. Элдэб гүрэнүүдэй эхэнэр уран зохиолшод бүтэлгээд сөгсөлбөртэ оруулагдашье булдаа нэгэ мидандан, нэргэ утанан дээрэ—эхэнэр хүнэй сэдхэлэй гүн харуулан домогтоо. Францинь Франсуаза Саган ба Сюзанна Пру, Италиһаа Наталья Гинзбург, Австриһаа Барбара Фришмут, Англиһаа Маргарет Дрэйал гэгшэд эхэнэр хүнэй хуби заяан, тэрэнэй сэдхэлэй байдал тухай хонирхолтойгоор, дэлгэрэнгитээр хөөрэнэ. Тэдэнэй зураглалан эхэ.

Т. АНДРЕЕВА, Н. КОСЕНКОВА, Москва хото.

ХЭЛХЭЭ ХОЛБОНИНЬ ҮРГЭДЭНЭ

1993 оноигтой асуудалда Россин Финляндий хойрой хоорондохи эд бараанай эршын хэмжээн үнэртэгшэ жэлдэ 40 гарган процентээр доршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

Эдэ хоёр оройн худалдаа наймаа эхилсэдэг экономическа харилсаанудан шынэ дүримүүдэ удаа дараалан дадажа байна гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглээ. Эгээл тингээ Финляндийн Президент Марти Ахтисари Россин эрхэдээ үршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

Аймагай Тохорюугтын дунда хуруулин

70 жэлэй ойдо

ТҮҮХЭТЭЙБДИ

хэлэ, хуушан монгол бэшгээ заажа эмхлэн байна. Хойто жэлшье «Монгол орон зөөгоо, Тинхэдэ гэжэн хуруулин болж гэдэ, өрхөбод ябахан гэжэ, Ябанаһын хуруулин Эрдэнин Ринчин гэжэ хэн хуушан монгол хэлэ заагаа хэн. Харин 1924 ондо хуруулин гэжэ Хурлын урда бэлэ, Аалан-Добж гэжэ газарта тэблэжэ, 3 жэлэй хуруулин болобо. Энэ хуруулида Загарайн аймагай Шулуутайн Аюураа, Санжин Ангир, Ноатагай монголшо багша Ваашан Даша гэшэд үхн-бүлтэ ном заагаа, хуруулин. 1930 ондо хуруулин 4 классот болоо. Тинхэдэн Сдобоев Юндэн-Доржо, Иетров гэшэд багшаар худалдан байдаг. Эхэнэй хуруулида мэдэжэ уран зохиолоо Цэрен Шажинтай дүү—Цымбаг Шаржана 1934 он болоотор зааган байна. Тингээхэр байтэр 1934 ондо Хурлын хойто бөөдэ холхозой түб тогтоо, хуруулин байшан хойто бөөдэ табигдаа. Тэрэ үедэ нутагай айл-...

Хурлын ажил хуули жэлшүүдтэ яһала байа, уршатай ябан. Хуруулин энэ жэлэй манай хуруулин дүрээрэн бүхы зоние, элдэ худалдан багшанары багш ололоогтоо хайдгэртэ уринайди.

Д. ЛУНДУКОВА, багша.

Хочо Намсараевэй нэржээтэ дунда хуруулида шэлэ.

Хочо Намсараевэй нэржээтэ дунда хуруулида шэлэ, хэн нэржээтэ үнэн эхэ, дорноо уржага яба залуу үетэнь хүмүүжүүлэ хэрэгтэ бүхы хүсэл эрмэлзэлэ зориулын багшанар олоо юм. Роза Гармаева Тижтесее тэдэнгээ тоодо ороно. Роза Гармаевагай шаһнар эрдэм мэдэсээрэ, зялг заршамаараашье бусад сооноо онсо шалгард юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүй дүршлэлтэй багша Р. Г. Тижтесеева, С. БАЛДУЕВАН фото.

Номой таг

ЭХЭНЭРЭЙ СЭДХЭЛЭЙ ГҮН

Проозор бэшгэдэн «Там и было» гэжэн босолодо, нэр зун мянган хэлтэйгээр Москвагай «Республика» хэблэлээр барлагдахын. Элдэб гүрэнүүдэй эхэнэр уран зохиолшод бүтэлгээд сөгсөлбөртэ оруулагдашье булдаа нэгэ мидандан, нэргэ утанан дээрэ—эхэнэр хүнэй сэдхэлэй гүн харуулан домогтоо. Францинь Франсуаза Саган ба Сюзанна Пру, Италиһаа Наталья Гинзбург, Австриһаа Барбара Фришмут, Англиһаа Маргарет Дрэйал гэгшэд эхэнэр хүнэй хуби заяан, тэрэнэй сэдхэлэй байдал тухай хонирхолтойгоор, дэлгэрэнгитээр хөөрэнэ. Тэдэнэй зураглалан эхэ.

Т. АНДРЕЕВА, Н. КОСЕНКОВА, Москва хото.

ХЭЛХЭЭ ХОЛБОНИНЬ ҮРГЭДЭНЭ

1993 оноигтой асуудалда Россин Финляндий хойрой хоорондохи эд бараанай эршын хэмжээн үнэртэгшэ жэлдэ 40 гарган процентээр доршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

Эдэ хоёр оройн худалдаа наймаа эхилсэдэг экономическа харилсаанудан шынэ дүримүүдэ удаа дараалан дадажа байна гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглээ. Эгээл тингээ Финляндийн Президент Марти Ахтисари Россин эрхэдээ үршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

Эдэ хоёр оройн худалдаа наймаа эхилсэдэг экономическа харилсаанудан шынэ дүримүүдэ удаа дараалан дадажа байна гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглээ. Эгээл тингээ Финляндийн Президент Марти Ахтисари Россин эрхэдээ үршлээ. Россин Федерацинь Гадаадын экономическа хэлнэс холбоонудай министрствы мэдэсэһэнэй шөөр хүнүүдэй хоёр жэлэй туршида Финляндийһаа асаргаданан продукциһаа эхэ хэмжээнэй эд бараан Российһаа гаргалдан байн.

